

Nebezpečné rastliny a huby

Pozor na dvojníkov!

Čo robiť pri otrave

Podозrenie na otravu?

Volajte **NONSTOP 02/5477 4166**

24-hodinová konzultačná služba Národného toxikologického informačného centra (NTIC) Univerzitnej nemocnice v Bratislave

→ volať môžu odborníci aj laici
→ uložte si uvedené telefónne číslo do mobilu!
volajte **155** (alebo tiesňovú linku **112**, integrovaný záchranný systém volajte, ak predpokladáte aj potrebu technickej pomoci – hasičov), v prípade potreby sa s konzultačnou službou NTIC spoja a operátor na linke bude počúvať vašu komunikáciu s toxikológom, aby vedel informovať posádku vyslanej rýchlej zdravotníckej pomoci poskytnúť informácie:

- 1. komu** sa nehoda stala (vek, hmotnosť)
- 2. kedy** to prehltol či inhaloval
- 3. čo** postihnutý prehltol
- 4. koľko** toho prehltol (vypil, resp. ako dlho inhaloval)
- 5. aké** má príznaky (napr. či vracal)
- 6. aké** opatrenia boli urobené

Nezabudnite so sebou do nemocnice na ukážku zobrať zvyšky liekov, obaly z chemikálií, časti jedovatých rastlín, húb, ktorými sa dieťa priotrávilo, prípadne aj zvratky (pre potrebu identifikácie jedovatých látok)

ŠKODLIVÁ

Otrava chemikáliami

NIKDY NEVYVOLÁVAJTE VRACANIE!

→ po vypití prípravkov s leptavými účinkami, ako sú kyseliny či lúhy (zásady): prípravky na čistenie sanitárnych zariadení, odstraňovače vodného kameňa, prípravky na odstraňovanie pripálených tukov a pokrmov z rúr, soľ na škvrnny, čistiace a leštiace prostriedky do umývačky riadu, na WC, na sanitárnu keramikú.
→ po vypití penivých prípravkov: saponáty, mydlá (toaletné, jadrové), pracie prášky, šampóny, aviváž, odstraňovače škvŕn, bieliace prostriedky
→ po vypití prípravkov s obsahom uhľovodíkov: leštiadla na nábytok, riedidiel na lampy, lampového či iného vonného oleja, benzínu, toluénu, petroleja, podpaľovača na gril
→ ak si nie ste istí, o akú chemikáliu ide, alebo už od jej vypitia uplynul dlhší čas (30 minút)
→ ak dieťa (alebo starší postihnutý) upadá do bezvedomia alebo už je v bezvedomí (vtedy ho treba uložiť do stabilizovanej polohy, ak prestane dýchať, treba začať s oživením)
→ ak je dieťa mladšie ako 6 mesiacov, chýba mu potrebný reflex
→ ak sa dieťa aktívne bráni (vtedy vyvolávanie dávenia urobí viac škody ako osohu)

MÔŽETE VYVOLAŤ VRACANIE!

→ po bezprostrednom vypití prípravkov, ktoré obsahujú etylenglykol: nemrznúce zmesi, brzdové kvapaliny
→ bezprostredne po vypití pesticídov: prípravky na odstraňovanie buriny, na ochranu rastlín, na ničenie škodcov (myši, potkany, slimáky, hmyz)
→ bezprostredne po užití nebezpečných liekov (na srdce a krvný tlak, cukrovku, nervový systém, psychiku, bolesť, reumu)
→ bezprostredne po zjedení jedovatých húb (pri smrteľnej jedovatej muchotrávke zelenej nastupujú príznaky otravy po 6-12 hodinách i neskôr)

AKO VYVOLAŤ VRACANIE

→ Pri súčasnej dostupnosti rýchlej zdravotníckej pomoci na telefónnom čísle 155 sa odporúča pri rozhodovaní o tom, či vyvolať vracanie u detí, alebo nie, rozvážny postup. Najmä u menších detí hrozí riziko, že zvratky vbehnú do dýchacích ciest dieťaťa, ktoré sa začne dusiť.
→ Ak dieťa vracia spontánne, treba ho držať prehnuté cez kolená, s hlavou nižšie ako telo, čím sa predíde vdychnutiu obsahu žalúdka.

→ Na vyvolanie vracania u starších detí a dospelých sa odporúča vypíť pol litra teplej vody a mechanicky dráždiť prstom hltan. Tento postup treba opakovať, kým postihnutý nevracia len čistú vodu.
→ Ak vezieme dieťa do nemocnice vlastným autom, malo by ležať na sedadle položené bruchom cez kolená dospelého a hlavu mať otočenú nabok, aby nevdychlo zvratky.

ZABEZPEČTE SI AKTÍVNE UHLIE!

Odporúča sa, aby všetky domácnosti, najmä tie, kde vyrastajú malé deti, mali v lekárnici k dispozícii aktívne čierne uhlie (Carbosorb, Carbotox, Carbocit, Carbofit, Carbo medicinalis). Optimálne je však mať v zásobe práškovú formu čierneho uhlia (Carbosorb vo vrecúškach). „Rozpustený prášok vo vode dokáže v tráviacom ústrojenstve vytvoriť väčšiu plochu schopnú pohltiť toxíny, čo sa drvením tabliet aktívneho uhlia nedosiahne,“ vysvetľuje PharmDr. Silvia Plačková, PhD. „Efektivita aktívneho uhlia klesá s časom, najväčšia účinnosť je do jednej hodiny po požití nejakého toxínu.“ Nemá význam ho podávať v prípade otráv zieravinami, neviažu sa naň a odborníci pre čierne sfarbenie neskôr nemôžu endoskopom dobre skontrolovať rozsah poleptania útroby.

Brusnica čučoriedková

Brusnica čučoriedková (čučoriedka).

Je to bohato rozkonárený krík s drevnatými stonkami. Lísty nikdy nie sú chlpaté, ale lesklé, tmavozelené. Často tvorí súvislé porasty. Plod čučoriedky má na sebe zvyšok odpadnutého kvetu v podobe krúžka.

Lulkovec zlomocný.

Jedna z najnebezpečnejších stredo-európskych jedovatých rastlín.

Statná až 50-180 cm vysoká bylina nikdy nemá drevnatú stonku! Mladé lísty sú odspodu chlpaté, staršie lísty jemne ochlpené, nikdy nie lesklé. Čierna bobuľa vyrastá z hviezdicového kalicha, ktorý tvorí 5-6 kališných lístkov.

Cesnak medvedí

Cesnak medvedí. Spôhlivým rozpoznávacím znamením je rozoznať jeho arómu pri zbere. Po odtrhnutí má medvedí cesnak silnú cesnakovú arómu, ktorú musíte cítiť už pri manipulácii s ním, najlepšie je trieť list brúškami prstov. Cesnak vytvára kolónie, nikdy nemá spevnenú stonku, ľahko sa dá odtrhnúť.

Jesienka obyčajná. Lísty jesienky vyrastajú v ružici z jednej podzemnej hlúzy. Nevoňajú po cesnaku. Nikdy nevytvára trsy. Nedajú sa odtrhnúť jednotlivé lísty!

Konvalinka voňavá. Lísty konvalinky sa akoby obkrúcajú okolo jednej centrálnej pevnej stonky, vyrastajú z nej. Nevoňajú po cesnaku. Dole má papierovitú pošvu.

Pečiarka ovčia. Pečiarky majú na hlúbiku prsteň, ale chýba im pošva. Lupene sú v mladosti bledé, v dospelosti čierneho. Má anízovú vôňu. Poranená pokožka klobúka sa vyznačuje žltnutím.

Pečiarka ovčia

Difenbachia. Patrí medzi jedovaté rastliny. Obsahuje šťavelan vápenatý, ktorý dráždi pokožku, oči, sliznice. Ak ju niekto omylom prehltnie, objavuje sa slinenie, vracanie, kŕče, opuchy na ústach, krku, v ťažších prípadoch dýchacie problémy. Nemala by sa pestovať v domácnosti s malými deťmi a zvieratami.

Baza čierna má stravec ohnutý nadol. Je to drevina!

Baza chabzda má stravec dohora a zápacha. Neprijemne páchnu jej lísty, ktoré stačí pošúchať, kvety chabzdy ľahko voňajú po horkých mandliach. Je to bylina, nie drevina!

Baza chabzda

Tis obyčajný. Okrasná, u nás chránená drevina. Ker alebo strom s tenkým kožovitým ihličím a plodom je červený pohárikovitý miešok s jedným semenom. Celá rastlina okrem mieška je jedovatá.

Imelo biele. Súčasť vianočnej výzdoby. Jedovatá je celá rastlina okrem plodov.

Imelo biele

Muchotrávka zelená (biela). Muchotrávka má 3 dôležité znaky: nápadnú blánitú voľnú pošvu bielej farby, prsteň na hlúbiku a čisto biele lupene!

Muchotrávka zelená